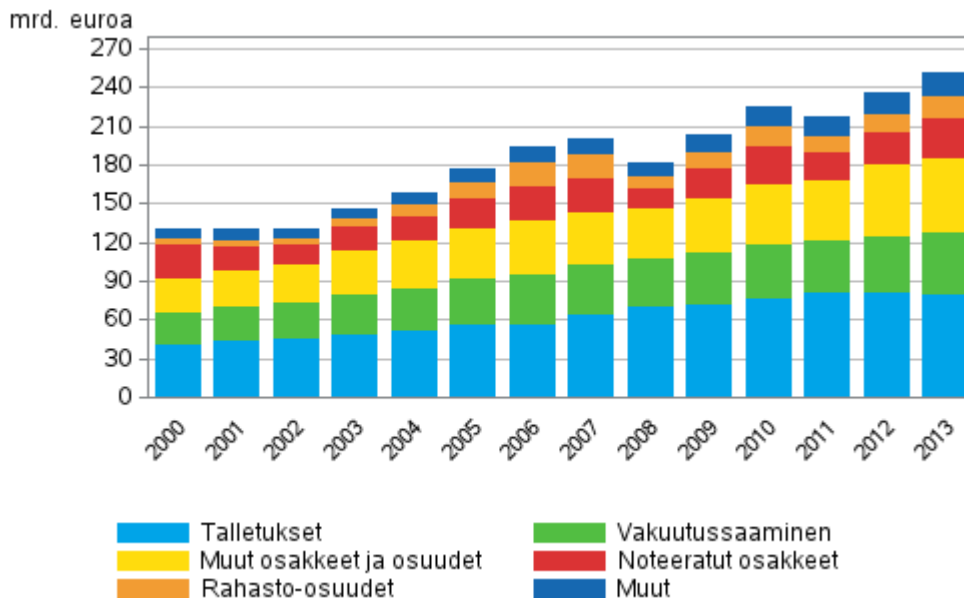

Rahoitustilinpito 2013

Kotitalouksien varallisuus kasvoi vuonna 2013

Kotitalouksien rahoitusvarat olivat 252 miljardia euroa ja muut varat 413 miljardia euroa vuoden 2013 lopussa. Rahoitusvarojen lisäys oli vuoden aikana 15 miljardia ja muiden varojen 11 miljardia. Varojen lisäksi kohosivat kotitalouksien velat, jotka olivat 136 miljardia euroa. Näin ollen kotitalouksien nettovarallisuus oli vuoden 2013 lopussa 529 miljardia euroa. Rahoitustilinpidon yhteydessä julkaistaan nyt ensikertaa tietoa rahoitusvarojen lisäksi myös muista varoista, joita ovat esimerkiksi rakennukset ja maa.

Kotitalouksien rahoitusvarat 2000–2013, mrd. euroa

Kotitaloudet saivat hallussapitovoittoja

Vuonna 2013 osakekurssien kehitys oli suotuisaa ja sen seurauksena kotitaloudet saivat hallussapitovoittoja noteeratuista osakkeista ja rahasto-osuuksista 6 miljardia euroa. Kotitalouksien nettosijoitukset noteerattuihin osakkeisiin olivat 0,3 miljardia ja rahasto-osuuksiin 1,2 miljardia. Noteerattujen osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus kotitalouksien kaikista rahoitusvaroista kohosi 19 prosenttiin vuoden lopussa.

Talletukset ovat silti edelleen kotitalouksien tärkein rahoitusvara. Talletusten osuus kotitalouksien kaikista rahoitusvaroista oli vuoden lopussa 32 prosenttia. Talletusten sisällä siirtymä määräaikaistalletuksista käteistalletuksiin jatkui edelleen vuonna 2013.

Velkaantumisaste kohosi maltillisesti

Kotitalouksien lainavelat olivat 127 miljardia euroa vuoden 2013 lopussa. Lainavelat kasvoivat vuoden 2013 aikana yhteensä 3 miljardilla eurolla, minkä seurauksena kotitalouksien velkaantumisaste nousi 0,9 prosenttiyksiköllä 118,1 prosenttiin. Kotitalouksien velkaantumisaste lasketaan suhteuttamalla kotitalouksien lainavelat vuoden lopussa koko vuoden yhteenlaskettuun käytettävissä olevaan tuloon.

Uudistettu kansantalouden tilinpidon järjestelmä käytössä

EU-maissa otetaan käyttöön syyskuussa 2014 uudistettu kansantalouden tilinpidon järjestelmä, EKT 2010 (englanniksi ESA 2010). Tämän on ensimmäinen rahoitustilinpidon julkistus, joka on uuden EKT 2010 -järjestelmän mukainen. Osa rahoitustilinpidon aikasarjoista on uudistuksen takia muuttunut. Uusi järjestelmä tuo muutoksia rahoitusvarojen luokitukseen ja sektoriluokitukseen. Lisäksi rahoitustilinpidon laadintaperiaatteet ovat joidenkin yksityiskohtien osalta uudistuneet. Uuteen järjestelmään siirtymisen myötä rahoitustilinpidon yhteydessä aletaan julkaista vuositietoa rahoitusvarojen lisäksi myös sektoreiden muista varoista.

Sisällys

1. Hallussapitovoitot kasvattivat kotitalouksien rahoitusvaroja vuonna 2013.....	4
1.1 Julkisyhteisöjen varallisuusasema parani.....	4
1.2 Yritykset vähensivät velkarahoitusta.....	5
1.3 Kotimaisten sijoitusrahastojen kasvu jatkui.....	5
1.4 Ulkomaat vetivät pois talletuksia Suomesta.....	6
1.5. Yksityisen sektorin velan kehitys maltillista.....	6

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, milj. euroa.....	7
Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velat, milj. euroa.....	7
Liitetaulukko 3. Kotitalouksien rahoitusvarojen nettohankinta, milj. euroa.....	7
Liitetaulukko 4. Kotitalouksien velkojen nettohankinta, milj. euroa.....	8
Liitetaulukko 5. Yritysten rahoitusvarat, milj. euroa.....	8
Liitetaulukko 6. Yritysten velat, milj. euroa.....	9
Liitetaulukko 7. Nettorahoitusvarat sektoreittain, milj. euroa.....	9
Liitetaulukko 8. Rahoitustaloustoimet sektoreittain, milj. euroa.....	10
Liitetaulukko 9. Tilastollinen ero sektoreittain, milj. euroa.....	11
Liitetaulukko 10. Kokonaisvarallisuus sektoreittain 2013, mrd. euroa.....	11

Kuviot

Kuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarojen muutos, mrd. euroa.....	4
Kuvio2. Yritysten liikkeelle laskemien noteerattujen osakkeiden muutokset mrd. euroa.....	5
Kuvio 3. Yksityisen sektorin sulauttamaton velka suhteessa bruttokansantuotteeseen.....	6

Liitekuviot

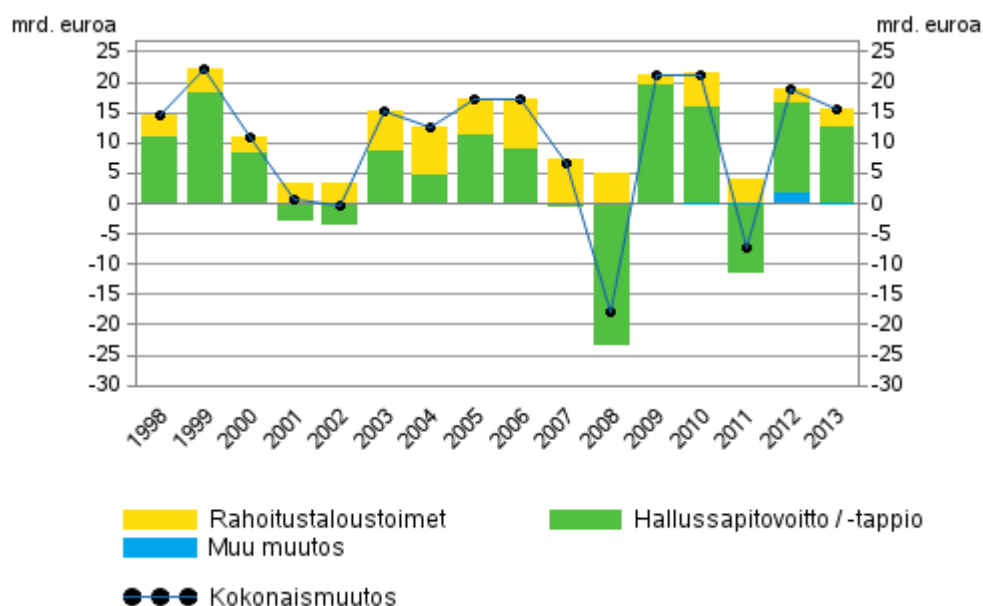
Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, mrd. euroa.....	12
Liitekuvio 2. Kotitalouksien rahoitusvarojen muutos, mrd. euroa.....	12
Liitekuvio 3. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, pörssiosakkeisiin ja rahastoihin, mrd. euroa.....	13
Liitekuvio 4. Yritysten liikkeelle laskemien noteerattujen osakkeiden muutokset, mrd. euroa.....	13
Liitekuvio 5. Kotitalouksien velkaantumisaste.....	14
Liitekuvio 6. Yksityisen sektorin velka suhteessa bruttokansantuotteeseen.....	14

Laatuseloste: Rahoitustilinpito.....	15
--------------------------------------	----

1. Hallussapitovoitot kasvattivat kotitalouksien rahoitusvaroja vuonna 2013

Kotitalouksien rahoitusvarat kasvoivat 15 miljardia euroa vuonna 2013. Osakekurssien nousun myötä kotitalouksille kertyi kaikkiaan 12 miljardia euroa hallussapitovoittoja. Lisäksi kotitalouksien nettomääräiset sijoitukset rahoitusvaroihin olivat 3 miljardia. Koska rahoitusvarojen kasvu oli velanottoa suurempaa, kotitalouksien nettorahoitusvarat kasvoivat.

Kuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarojen muutos, mrd. euroa

Vuonna 2013 kotitaloudet suosivat sijoituksissa käteistalletuksia ja sijoitusrahasto-osuuksia. Sen sijaan määräaikaistalletuksista kotitaloudet vetivät varojaan pois. Siirtymä määräaikaistalletuksista käteistalletuksiin on jatkunut vuoden 2012 alkupuolelta alkaen.

Kaikkiaan kotitalouksilla oli rahoitusvaroja 252 miljardia euroa vuoden 2013 lopussa. Näistä 80 miljardia oli talletuksia, 58 miljardia noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia, 47 miljardia vakuutus- ja eläkesaamisia, 30 miljardia pörssiosakkeita ja 17 miljardia rahasto-osuuksia. Muita rahoitusvaroja kotitalouksilla oli 19 miljardin euron arvosta. Kotitalouksien asunto-osakkeita ei tilastoida rahoitustilinpäädössä kotitalouksien rahoitusvaroiksi.

Kotitalouksien velkojen kasvu jatkui, mutta oli aiempia vuosia selvästi hitaampaa. Kotitalouksien lainavelat lisääntyivät vuoden aikana reilulla 3 miljardilla eurolla saavuttaen vuoden lopussa 127 miljardia. Velkaantumisasaste eli lainavelkojen suhde käytettävissä olevaan tuloon nousi 0,9 prosenttiyksiköllä 118,1 prosenttiin. Koska kotitalouksien rahoitusvarat lisääntyivät velkoja enemmän, kotitalouksien nettorahoitusvarat kasvoivat päättyen vuoden lopussa 116 miljardiin euroon.

1.1 Julkisyhteisöjen varallisuusasema parani

Julkisyhteisöjen varallisuusasema parani vuonna 2013. Vuoden lopussa julkisyhteisöjen nettorahoitusvarat olivat 110 miljardia euroa, mikä on 8 miljardia enemmän kuin vuotta aiemmin. Varallisuusaseman parantuminen selittyy sosiaaliturvarahastoihin kuuluvien työeläkelaitosten rahoitusvarojen 11 miljardin kasvulla. Saamaan aikaan valtion nettorahoitusvarat hupenivat 0,6 miljardia ja paikallishallinnon yli miljardin.

Valtion vuonna 2008 alkanut varallisuusaseman heikkeneminen jatkui, mutta oli nyt edeltäviä vuosia hitaampaa. Valtionhallinnon nettorahoitusvarat vähenivät vuoden 2013 aikana 0,6 miljardia päättyen -48 miljardiin euroon. Vielä vuonna 2012 nettorahoitusvarat vähenivät 8 miljardia. Nettorahoitusvarojen

vähentymisen tärkein syy oli joukkovelkakirjalainojen kannan kasvu. Vuoden aikana valtionhallinnon rahoitustilinpidon mukainen markkinahintainen bruttovelka kasvoi 2 miljardia euroa.

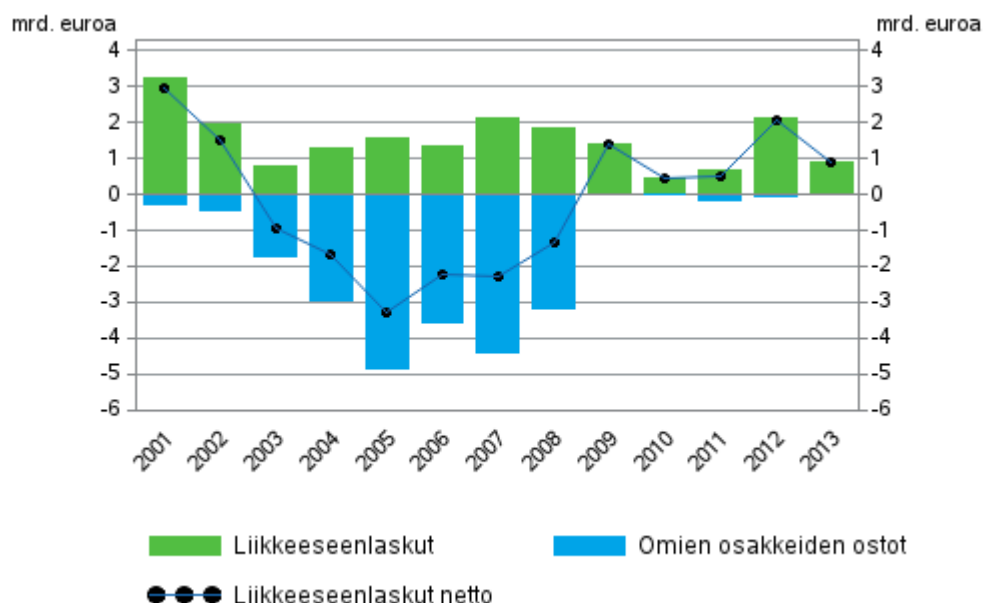
Työeläkelaitosten nettorahoitusvarat nousivat vuoden 2013 aikana 147 miljardista 157 miljardiin euroon. Työeläkelaitosten nettorahoitusvarojen kasvu selittyy osittain osakekurssien suotuisalla kehityksellä. Noteerattujen osakkeiden ja rahasto-osuuksien markkina-arvon noustessa työeläkelaitokset keräsivät hallussapitovoittoja 5 miljardia euroa. Vastaavasti nettomääräiset sijoitukset olivat 6 miljardia euroa. Vuonna 2013 työeläkelaitosten sijoitukset painottuivat pitkäaikaisiin velkapapereihin ja rahasto-osuuksiin.

1.2 Yritykset vähensivät velkarahoitusta

Yritysten velkarahoitus väheni vuoden 2013 aikana. Edellisen kerran näin tapahtui vuonna 2009. Velkarahoituksella tarkoitetaan lainavelkoja ja velkapaperimuotoista rahoitusta yhteensä. Yritysten lainavelat vähenivät vuoden aikana 168 miljardista 163 miljardiin euroon. Lainojen väheneminen tuli osittain korvattua velkapaperimuotoisella rahoituksella, kun yritykset laskivat liikkeelle velkapapereita nettomääräisesti 3 miljardilla eurolla.

Oman pääoman ehtoisen rahoituksen hankkiminen osakemarkkinoilta kiinnosti yrityksiä jonkin verran vuonna 2013. Pörssinoteeratut yritykset laskivat liikkeelle vajaan miljardin edestä uusia osakkeita. Liikkeeseenlaskut vähenivät kuitenkin edelliseen vuoteen verrattuna. Omien osakkeiden takaisinostot ovat olleet vähäisiä vuodesta 2009 alkaen. Vuodesta 2003 vuoteen 2008 saakka yritykset kuolettivat osakevelkaansa ostamalla takaisin omia osakkeitaan liikkeeseenlaskuja enemmän.

Kuvio2. Yritysten liikkeelle laskemien noteerattujen osakkeiden muutokset mrd. euroa

1.3 Kotimaisten sijoitusrahastojen kasvu jatkui

Kotimaiset sijoitusrahastot kasvoivat kaikkiaan 8 miljardilla eurolla vuonna 2013. Kasvusta noin puolet selittyy nettomääräisillä sijoituksilla. Toinen puoli johtuu sijoitusrahastojen hallussapitovoitoista. Sijoitusrahastoihin sijoittivat vuoden aikana innokkaimmin rahoitus- ja vakuutuslaitokset. Myös kotitalouksien, julkisyhteisöjen ja yritysten nettosijoitukset sijoitusrahastoihin olivat positiiviset.

1.4 Ulkomaat vetivät pois talletuksia Suomesta

Ulkomaisten nettomääräiset sijoitukset Suomeen olivat 14 miljardia negatiiviset. Tämä selittyi suureksi osaksi sillä, että ulkomaat vetivät varojaan pois suomalaisten pankkien talletuksista. Jos talletuksia ei huomioida, ulkomaisten nettomääräiset sijoitukset Suomeen olivat 10 miljardia.

Ulkomaisten sijoittajat lisäsivät viime vuonna omistuksiaan suomalaisissa velkapapereissa ja noteeratuissa osakkeissa. Ulkomaisen pörssiomistuksen arvo oli vuoden lopussa 72 miljardia euroa. Ulkomaisen omistuksen osuus kotimaisten pörssiosakkeiden arvosta kääntyi samalla usean vuoden laskun jälkeen nousuun ja oli vuoden lopussa 47 prosenttia.

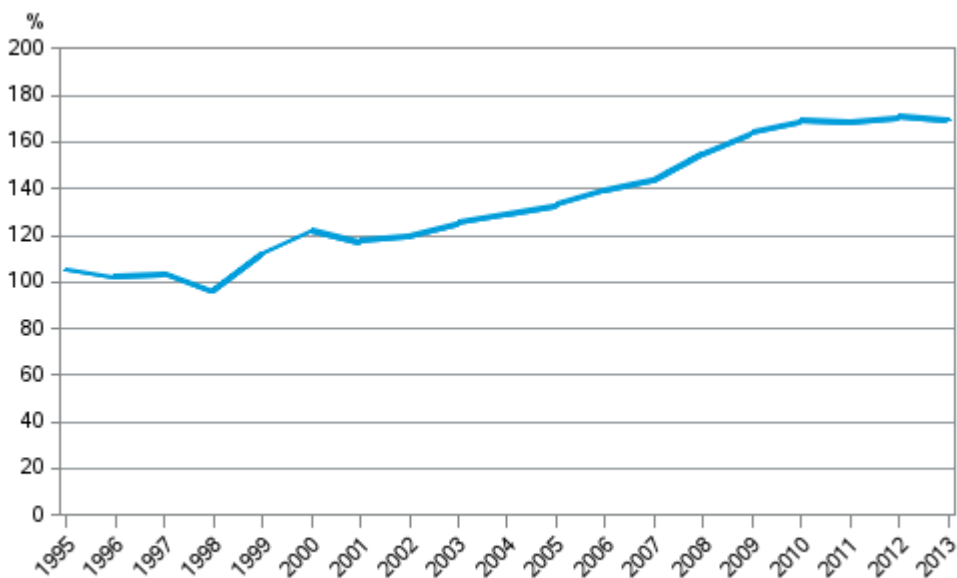
Ulkomaisten joukkovelkakirjalainat ja noteeratut osakkeet kiinnostivat suomalaisia vuonna 2013. Suomalaisilla yksiköillä oli hallussaan vuoden lopussa 55 miljardin arvosta ulkomaisia noteerattuja osakkeita ja 80 miljardin arvosta kotimaisia noteerattuja osakkeita. Sen sijaan ulkomaisiin sijoitusrahastoihin suomalaiset sijoittivat selvästi vähemmän kuin aiempina vuosina.

Suomalaisten talletuksissa ulkomaille tapahtui merkittävä muutos, kun keskuspankki veti talletuksiaan pois ulkomailta 49 miljardia euroa. Keskuspankin ulkomaiset talletukset palasivat siten lähes takaisin tasolle, joka vallitsi ennen vuoden 2011 lopulla tapahtunutta jyrkkää nousua. Lainoja ulkomaille myönsivät edellisvuosien tapaan lähinnä talletuspankit.

1.5. Yksityisen sektorin velan kehitys maltillista

Yksityisen sektorin velka kasvoi viime vuoden aikana 2 miljardilla eurolla. Samalla velan suhde bruttokansantuotteeseen aleni 0,9 prosenttiyksiköllä 169,9 prosenttiin. Yksityisen sektorin velkaan luetaan yritysten, kotitalouksien ja kotitalouksia palvelevien voittoja tavoittelemattomien yhteisöiden lainavelat ja velkapaperimuotoiset velat.

Kuvio 3. Yksityisen sektorin sulauttamaton velka suhteessa bruttokansantuotteeseen

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
AF0 Vaateet yhteensä	158 820	176 072	193 306	199 998	182 062	203 220	224 547	217 307	236 160	251 582
AF21 Käteisraha	1 722	1 718	2 563	3 064	3 353	3 766	3 938	4 735	5 239	5 177
AF22 Käteistalletukset	31 045	33 316	32 870	32 573	32 275	38 813	40 327	41 706	46 183	49 793
AF29 Muut talletukset	20 653	21 799	23 321	30 348	38 325	32 514	35 145	38 538	34 019	30 018
AF3 Rahamarkkinainstrumentit ja joukkovelkakirjalainat	2 472	2 849	4 354	4 147	3 603	4 288	5 293	4 941	5 633	7 549
AF4 Lainat	626	655	672	0	0	0	0	0	0	0
AF511 Noteeratut osakkeet	18 785	22 750	27 133	27 234	14 771	23 014	30 024	21 906	25 101	30 436
AF512 Noteeraamattomat osakkeet	27 502	29 730	31 790	29 733	28 216	32 143	33 801	33 912	41 937	43 105
AF519 Muut osuudet	9 176	9 963	9 983	10 188	10 627	10 647	12 636	12 127	12 558	15 024
AF52 Rahasto-osuudet	9 158	13 233	18 009	18 217	9 115	12 779	15 463	12 541	14 912	17 479
AF6 Vakuutus-, eläke- ja standarditakausvastuut	32 630	35 661	38 049	39 569	36 803	39 749	42 499	41 309	44 605	46 770
AF7 Johdannaiset ja työsuhdeoptiot	176	264	277	142	30	36	31	18	1	0
AF8 Muut saamiset ja velat	4 875	4 134	4 285	4 783	4 944	5 471	5 390	5 574	5 972	6 231

Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velat, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Velat yhteensä	68 920	79 030	90 826	100 358	108 757	112 794	119 662	126 205	132 569	135 777
Lainavelat	64 211	73 695	83 149	92 323	99 148	104 460	111 050	117 309	123 380	126 778
Muut velat	4 709	5 335	7 677	8 035	9 609	8 334	8 612	8 896	9 189	8 999

Liitetaulukko 3. Kotitalouksien rahoitusvarojen nettohankinta, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
AF0 Vaateet yhteensä	8 119	6 030	8 193	7 175	5 096	1 721	5 364	4 054	2 241	2 930
AF21 Käteisraha	147	-4	845	501	289	413	172	797	504	-62
AF22 Käteistalletukset	1 402	2 271	-445	-296	-298	6 542	2 305	1 401	4 402	3 511
AF29 Muut talletukset	1 900	1 146	1 522	7 027	7 977	-5 811	1 912	3 391	-4 505	-3 998
AF31 Rahamarkkinainstrumentit	5	-7	28	202	-203	21	16	-13	-7	1
AF32 Joukkovelkakirjalainat	848	385	1 481	-233	919	878	293	-273	586	990
AF4 Lainat	49	29	18	-672	0	0	0	0	0	0
AF511 Noteeratut osakkeet	327	-311	10	-1 071	450	2 275	692	615	912	303
AF512 Noteeraamattomat osakkeet	-112	-2 016	-701	-1 042	-1 277	-1 047	-1 482	-933	-1 960	-660
AF519 Muut osuudet	226	129	128	57	78	41	0	0	0	0
AF52 Rahasto-osuudet	928	2 610	3 675	528	-4 058	2 263	206	-1 460	911	1 185
AF6 Vakuutus-, eläke- ja standarditakausvastuut	2 004	2 653	1 478	1 235	1 051	-4 382	1 331	417	1 000	1 401

Vaade	Vuosi									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
AF7 Johdannaiset ja työsuhdeoptiot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8 Muut saamiset ja velat	395	-855	154	939	168	528	-81	112	398	259

Liitetaulukko 4. Kotitalouksien velkojen nettohankinta, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Velat yhteensä	9 765	10 991	11 763	9 685	8 789	4 236	6 508	6 575	6 463	3 358
Lainavelat	7 954	10 342	9 480	9 323	6 923	5 512	6 230	6 291	6 170	3 548
Muut velat	1 812	646	2 286	358	1 866	-1 276	278	284	293	-190

Liitetaulukko 5. Yritysten rahoitusvarat, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
AF0 Vaateet yhteensä	211 502	225 187	245 438	272 883	297 072	283 357	313 675	320 786	320 196	323 793
AF2 Käteisraha ja talletukset	14 814	16 442	17 625	21 954	24 782	24 799	26 213	25 466	27 949	28 274
AF31 Rahamarkkinainstrumentit	4 193	3 435	3 074	2 603	2 859	3 985	2 473	1 457	617	1 194
AF32 Joukkovelkakirjalainat	2 070	2 586	1 218	637	756	755	6 419	6 367	3 701	2 739
AF4 Lainat	70 308	67 131	67 598	75 126	84 772	72 793	78 085	81 416	85 149	83 767
AF511 Noteeratut osakkeet	7 425	9 065	9 760	9 598	5 732	9 604	10 725	8 231	8 913	9 610
AF512 Noteeraamattomat osakkeet	63 130	70 975	80 849	90 105	104 198	104 898	120 790	119 706	120 494	119 919
AF519 Muut osuudet	388	560	848	820	832	907	1 919	1 230	935	996
AF52 Rahasto-osuudet	5 267	5 612	7 062	6 997	3 422	3 924	4 609	4 006	4 146	4 678
AF6 Vakuutus-, eläke- ja standarditakausvastuut	2 450	2 474	2 632	2 765	2 818	2 787	2 829	3 019	3 093	3 006
AF7 Johdannaiset ja työsuhdeoptiot	2 451	2 142	2 527	3 777	6 341	4 142	3 858	5 819	5 931	3 683
AF8 Muut saamiset ja velat	39 006	44 765	52 245	58 501	60 560	54 763	55 755	64 069	59 268	65 927

Liitetaulukko 6. Yritysten velat, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
AF0 Vaateet yhteensä	390 783	442 753	492 211	562 047	467 923	473 818	530 283	493 033	502 380	531 565
AF31 Rahamarkkinainstrumentit	4 526	6 251	5 907	6 642	5 031	6 237	4 282	5 424	5 031	4 928
AF32 Joukkovelkakirjalainat	14 381	15 009	17 102	17 346	10 668	15 898	23 659	23 093	26 246	29 694
AF4 Lainat	107 848	110 150	120 149	137 792	171 074	154 919	160 439	168 455	167 571	163 077
AF511 Noteeratut osakkeet	124 094	160 025	183 973	224 270	98 442	118 507	142 260	94 879	102 518	127 385
AF512 Noteeraamattomat osakkeet	85 131	92 198	100 043	106 689	107 037	109 909	125 987	127 814	132 081	133 849
AF519 Muut osuudet	15 438	16 860	16 872	16 516	17 109	15 873	16 167	13 574	14 569	17 105
AF7 Johdannaiset ja työsuhteoptiot	3 258	2 931	3 567	3 742	5 837	4 381	4 121	6 362	5 114	3 679
AF8 Muut saamiset ja velat	36 107	39 329	44 598	49 050	52 725	48 094	53 368	53 432	49 250	51 848
Nettorahoitusvarat	-179 281	-217 566	-246 773	-289 164	-170 851	-190 461	-216 607	-172 246	-182 183	-207 771

Liitetaulukko 7. Nettorahoitusvarat sektoreittain, milj. euroa

Sektori	Vuosi								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
S111 Yritykset pl. asuntoyhteisöt	-217 566	-246 773	-289 164	-170 851	-190 461	-216 607	-172 246	-182 183	-207 771
S112 Asuntoyhteisöt	-11 311	-11 453	-11 354	-11 570	-12 869	-13 660	-14 025	-14 115	-13 883
S121 Keskuspankki	3 220	4 684	4 533	4 949	5 433	6 607	4 646	8 740	4 200
S1221 Talletuspankit	-182	-757	-146	-766	-61 337	8 338	11 511	482	-695
S1222+S1223 Muut luottolaitokset ja muut rahalaitokset	261	587	544	1 696	677	-4 238	2 088	3 174	1 406
S123 Rahamarkkinarahastot	-32	-33	38	77	186	180	135	56	0
S1241 Sijoitusrahastot (UCITS)	374	518	200	341	-57	-496	294	161	2
S1242 Muut yhteissijoitusyritykset	-613	-952	-1 082	-1 311	-1 358	-60	165	-322	-121
S125+S126+S127 Muut rahoituksen välittäjät, rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset ja konserminsisäiset rahoitusyksiköt ja rahanlainaajat	-4 027	-4 100	171	-7 635	-13 242	-5 242	-8 602	-7 349	-13 569
S128 Vakuutuslaitokset	-176	943	-674	-746	3 566	3 117	2 515	3 998	2 763
S129 Vapaaehtoiset eläkerahastot	2 036	2 130	2 507	787	-3 364	508	639	-165	36
S1311 Valtionhallinto	-11 843	-3 114	2 736	-10 894	-15 099	-22 168	-38 989	-46 964	-47 551
S1313 Paikallishallinto	3 278	3 651	3 332	2 358	887	981	1 038	-1 296	-2 367
S13141 Työeläkelaitokset	98 980	112 154	121 621	103 194	120 840	135 901	133 815	147 172	157 081
S13149 Muut sosiaaliturvarahastot	1 672	2 134	2 432	2 135	1 350	1 532	1 389	2 593	2 763
S14 Kotitaloudet	97 042	102 480	99 640	73 305	90 426	104 885	91 102	103 591	115 805

Sektorit	Vuosi								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
S15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	12 498	14 034	13 097	9 306	12 591	14 685	11 841	12 440	13 316
S2 Ulkomaat	26 389	23 867	51 569	5 625	61 832	-14 261	-27 318	-30 012	-11 414

Liitetaulukko 8. Rahoitustaloustoimet sektoreittain, milj. euroa

Sektorit/Vuosi		Velkojen nettohankinta	Rahoitusvarojen nettohankinta	Rahoitustaloustoimet netto
S11 Yritykset	2010	18 410	17 766	-643
	2011	7 554	8 438	883
	2012	-198	-503	-304
	2013	2 547	7 626	5 079
S121+S122+S123 Rahalaitokset	2010	62 904	59 901	-3 003
	2011	127 815	129 656	1 841
	2012	21 386	22 241	855
	2013	-70 627	-73 517	-2 890
S124 Yhteissijoitusyritykset pl. rahamarkkinarahastot	2010	3 923	4 310	386
	2011	-2 569	-1 882	687
	2012	7 085	8 613	1 528
	2013	4 768	5 495	727
S125+S126+S127 Muut rahoituksen välittäjät, rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset ja konsernisisäiset rahoitusyksiköt ja rahanlainaajat	2010	833	2 949	2 116
	2011	1 214	1 449	235
	2012	1 193	1 949	756
	2013	3 212	1 479	-1 733
S13 Julkisyhteisöt	2010	11 718	6 200	-5 517
	2011	7 938	5 624	-2 314
	2012	10 314	6 140	-4 174
	2013	10 015	5 341	-4 673
S14 Kotitaloudet	2010	6 508	5 364	-1 143
	2011	6 575	4 054	-2 520
	2012	6 463	2 241	-4 221
	2013	3 358	2 930	-428
S2 Ulkomaat	2010	62 344	69 714	7 369
	2011	54 723	56 277	1 554
	2012	26 651	31 530	4 878
	2013	-18 818	-13 602	5 216

Liitetaulukko 9. Tilastollinen ero sektoreittain, milj. euroa

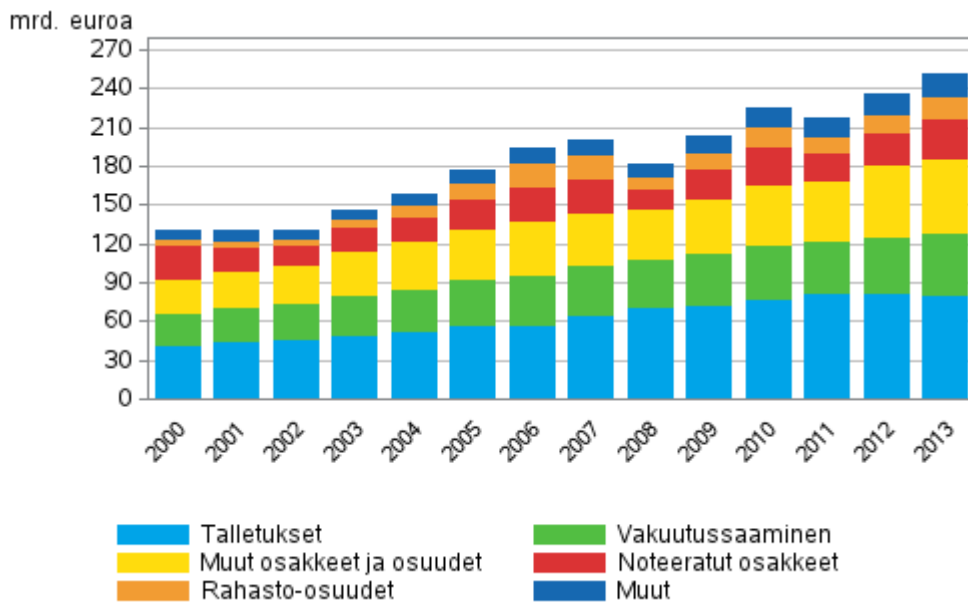
Sektori/Instrumentti		Vuosi									
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
S11 Yritykset	Rahoitustaloustoimet netto	2 274	867	-611	913	-8 491	-4 325	-643	883	-304	5 079
	Nettoluotonanto	8 584	6 008	7 074	4 666	1 058	7 871	9 736	3 289	3 574	4 299
	Tilastollinen ero	6 310	5 141	7 685	3 753	9 549	12 196	10 379	2 405	3 878	-780
S12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	Rahoitustaloustoimet netto	2 100	942	1 628	-1 911	2 051	4 575	77	2 460	4 425	-4 907
	Nettoluotonanto	-71	266	189	92	1 768	849	-133	234	1 175	18
	Tilastollinen ero	-2 171	-676	-1 439	2 003	-283	-3 726	-210	-2 226	-3 250	4 925
S13 Julkisyhteisöt	Rahoitustaloustoimet netto	3 742	3 460	6 779	9 328	8 122	-4 814	-5 517	-2 314	-4 174	-4 673
	Nettoluotonanto	3 499	4 260	6 781	9 570	8 090	-4 583	-4 904	-1 999	-4 186	-4 868
	Tilastollinen ero	-243	799	1	242	-32	231	613	315	-11	-194
S14 Kotitaloudet	Rahoitustaloustoimet netto	-1 646	-4 961	-3 570	-2 510	-3 693	-2 515	-1 143	-2 520	-4 221	-428
	Nettoluotonanto	-2 489	-4 811	-6 317	-6 459	-5 608	30	-1 375	-3 589	-4 605	-3 817
	Tilastollinen ero	-843	150	-2 747	-3 949	-1 915	2 545	-231	-1 068	-383	-3 389
S15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	Rahoitustaloustoimet netto	355	691	-213	-843	1 080	434	-142	-63	-604	-287
	Nettoluotonanto	17	-23	-62	-159	-43	-461	-478	-650	-40	-549
	Tilastollinen ero	-338	-714	151	684	-1 123	-895	-335	-586	564	-262
S2 Ulkomaat	Rahoitustaloustoimet netto	-6 825	-1 000	-4 013	-4 976	930	6 645	7 369	1 554	4 878	5 216
	Nettoluotonanto	-9 388	-5 429	-6 969	-7 681	-5 324	-3 797	-2 846	2 715	3 623	3 890
	Tilastollinen ero	-2 563	-4 428	-2 955	-2 704	-6 254	-10 442	-10 215	1 160	-1 255	-1 326

Liitetaulukko 10. Kokonaisvarallisuus sektoreittain 2013, mrd. euroa

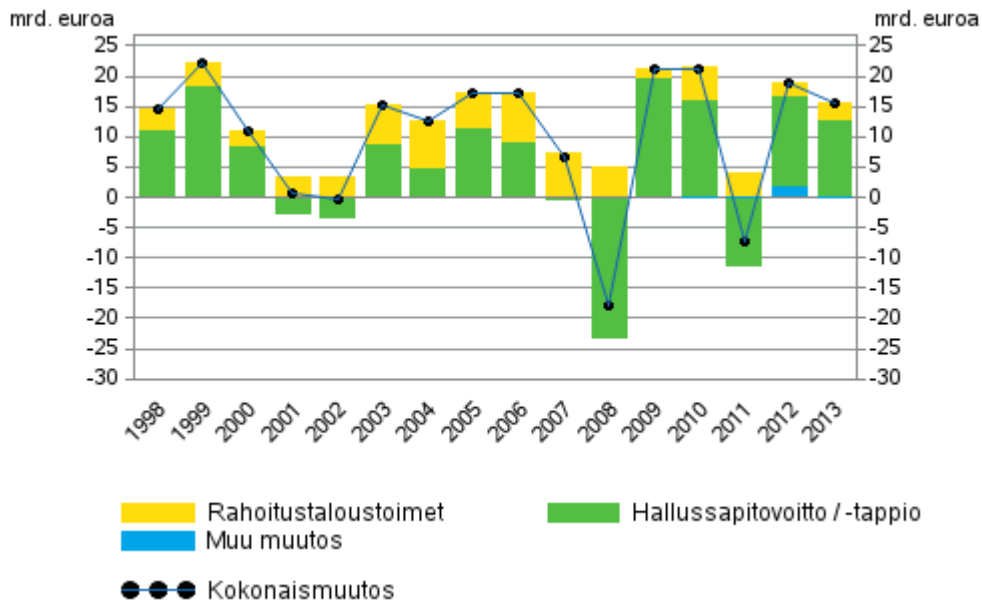
Sektori	Varat							
	Asuinrakennukset, muut rakennukset ja rakennelmat	Koneet, laitteet ja asejärjestelmät	Muut kiinteät varat	Varastot ja arvoesineet	Maa	Rahoitusvarat	Velat	Nettovarat
S1 Koko kansantalous	535	79	39	84	191	1592	1580	939
S11 Yritykset	172	62	29	41	38	325	547	120
S12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1	0	1	.	0	749	755	-4
S13 Julkisyhteisöt	96	12	9	2	35	250	140	263
S14 Kotitaloudet	254	4	0	41	114	252	136	529
S15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	12	1	0	0	4	16	3	31

Liitekuviot

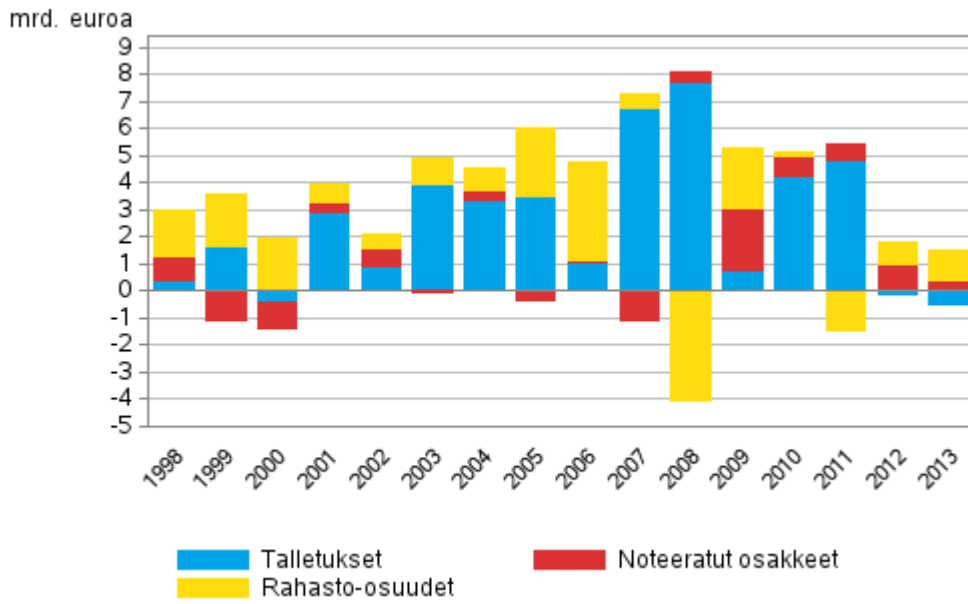
Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, mrd. euroa

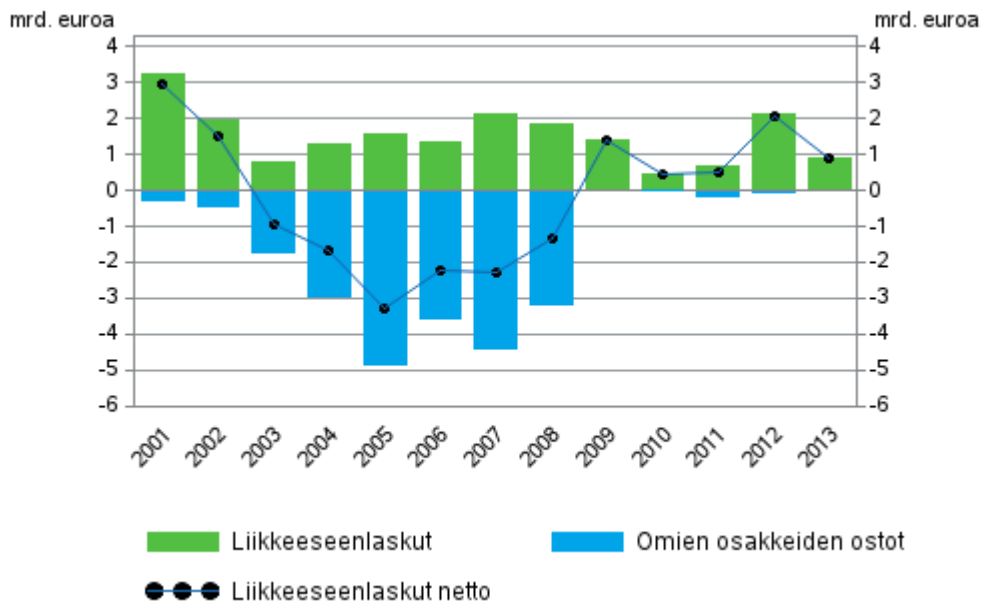
Liitekuvio 2. Kotitalouksien rahoitusvarojen muutos, mrd. euroa

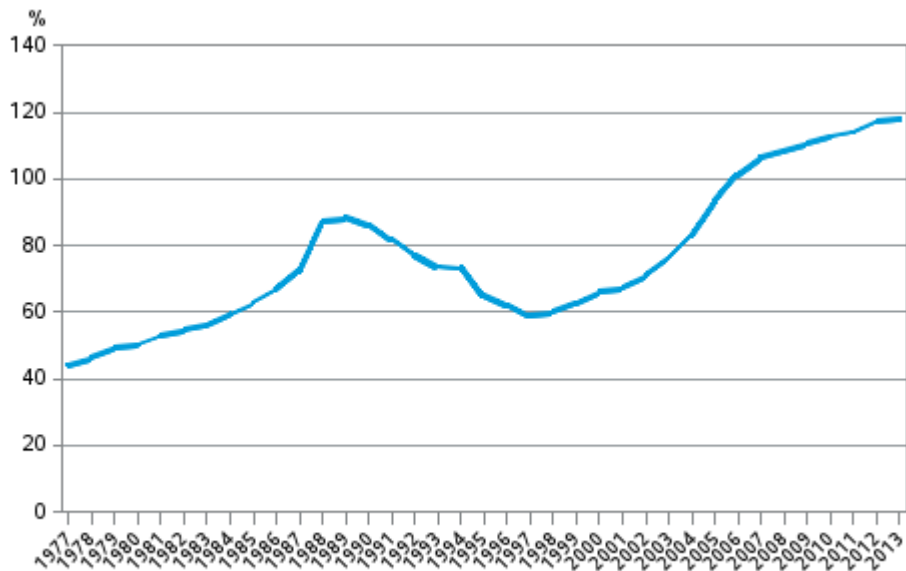
Liitekuvio 3. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, pörssiosakkeisiin ja rahastoihin, mrd. euroa

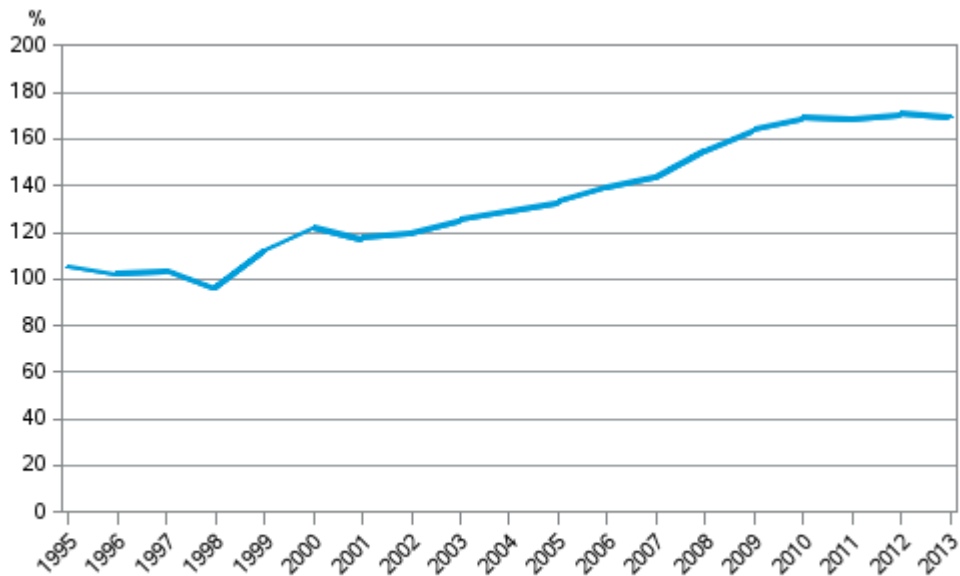
Liitekuvio 4. Yritysten liikkeelle laskemien noteerattujen osakkeiden muutokset, mrd. euroa

Liitekuvio 5. Kotitalouksien velkaantumisaste

Liitekuvio 6. Yksityisen sektorin velka suhteessa bruttokansantuotteeseen

Laatuseloste: Rahoitustilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Rahoitustilinpito on osa kansantalouden tilinpidon järjestelmää. Se kuvaa kansantalouden kaikkien sektoreiden rahoitustaseita sekä virtoja, joihin kuuluvat rahoitustaloustoimet ja muut muutokset. Rahoitustaseet ovat tilastointijakson lopun rahoitussaamisten ja velkojen kantoja. Rahoitustaloustoimet puolestaan ovat tilastointijakson aikana tehtyjä taloustoimia, jotka vaikuttavat rahoitustaseisiin. Rahoitustilinpito on keskeinen tilasto rahapolitiikan ja rahoitusmarkkinoiden vakauden seurannan kannalta. Tilastokeskuksessa laaditaan rahoitustilinpidon lisäksi erillistä julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoa.

Tilasto laaditaan Euroopan tilinpitojärjestelmän (EKT 2010) edellyttämällä ja siten kansainvälisesti vertailukelpoisella tavalla. Euroopan tilinpitojärjestelmä on kuvattu käsikirjassa EKT 2010, Euroopan Yhteisöjen tilastotoimisto Eurostat, 2010. Käsikirjan luvuissa 5-7 käsitellään rahoitustilinpitoa. Rahoitustilinpidossa noudatetaan talousyksiköiden luokittelussa sektoriluokitusta (Sektoriluokitus 2012).

Rahoitustilinpidon neljännesvuositietojen tuotanto perustuu Euroopan keskuspankin suuntaviivoihin (EKP/2013/24). Vuositietojen tuotanto perustuu Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetukseen (549/2013) sekä tähän asetukseen liittyvään tietojen lähettämishjelmaan.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa käytetään lähteinä paitsi rahoitustilastoja, myös muita sektori- tai vaadekohtaisia tase- ja virtatietoja sisältäviä tilastoja ja aineistoja. Suurin osa tietolähteistä on saatavissa neljännesvuosittain, mutta joitakin lähteitä on käytettävissä vain vuositasoisina. Lähdetiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi.

Tärkeimmät tietolähteet

Rahalaitosaineisto

Suomen Pankin rahalaitosaineistosta saadaan rahalaitosten tase- ja virtatiedot neljänneksittäin.

Sijoitusrahastoaineisto

Suomen Pankin sijoitusrahastoaineistosta saadaan sijoitusrahastojen arvopaperisalkun rakenne ja sijoitusrahastojen rahasto-osuuksien omistajasektorijakauma neljänneksen lopussa. Lisäksi saadaan tiedot sijoitusrahastojen arvopaperisalkkuun liittyvistä virroista neljänneksen aikana.

Maksutase

Suomen Pankki laatii Suomen maksutasetilaston, joka on rahoitustilinpidon tärkein ulkomaatsektorin tietolähde. Maksutasetilastossa kuvataan kansantalouden ulkoista tasapainoa eli kotimaan ja muun maailman välisiä taloussuhteita. Maksutasetilaston kirjaukset ovat pääosin yhtenevät kansantalouden tilinpidon periaatteiden kanssa.

Arvo-osuusrekisteri

Noteerattujen osakkeiden laskentaan käytetään Euroclear Finland Oy:n ylläpitämän arvo-osuusrekisterin tietoja. Rekisteristä saadaan neljännesvuosittain kunkin arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osakesarjan sektorikohtaiset omistukset kappaleittain sekä osakkeiden kurssit neljänneksen lopussa.

Vakuutusyhtiöiden sijoitusseuranta- ja tilinpäätöstiedot

Finanssivalvonta (Fiva) kerää tietoja vakuutuslaitosten sijoituksista neljännesvuosittain ja tilinpäätöstiedoista vuosittain. Aineisto on rahoitustilinpidon kannalta merkittävin tietolähde vakuutuslaitosten tilastoinnissa.

Valtion liikekirjanpito

Valtion liikekirjanpito pitää sisällään valtion virastojen ja rahastojen kirjanpidon. Liikekirjanpidon tasetilejä käytetään päätietolähteenä valtion rahoitustilien laadinnassa. Neljännesvuositasoista aineistoa ylläpitää Valtiokonttori.

Valtiokonttorin velkaraportit

Valtion velan laskenta perustuu suurelta osin Valtiokonttorin kuukausittain julkaisemaan valtion velkaraporttiin. Neljännesvuosittain saatava raportti sisältää tietoa nimellis- ja markkinahintaisesta velasta vaateittain ja valtion johdannaisista.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilasto kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin. Tilaston tietoja käytetään sekä rahoitustilinpidon että julkisyhteisöjen rahoitustilinpidon lähdeaineistona

Kuntien taloustilasto

Paikallishallinnon tärkein tietolähde on Tilastokeskuksen tuottama Kuntien ja kuntayhtymien taloustilasto, joka sisältää vuositietoja kuntien ja kuntayhtymien menoista ja tuloista, varoista ja veloista sekä toiminnasta. Kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten tasetietoja ja rahoituslaskelmatietoja käytetään rahoitustilinpidon laadinnassa.

Yritysten rakennetilasto

Yrityssektorin rahoitustaseen päätietolähde on Tilastokeskuksen yritysten rakennetilaston tietokanta, joka sisältää yritysten tilinpäätöstietoja. Rakennetilaston tasetietojen kautta saadaan koko sektorille määrättyä kirjanpitoarvoiset rahoitusvarojen ja -velkojen kokonaissuureet sekä jonkin verran vaadekohtaista tietoa. Yritysten rakennetilaston tiedot ovat vuositasoisia eivätkä siten ole käytettävissä rahoitustilinpidon uusimpien neljännesten laskentaan.

Edellä mainittujen tärkeimpien tietolähteiden lisäksi täydentävinä tietoina ja vertailussa käytetään Tilastokeskuksen luottokantatilastoa, Tilastokeskuksen virati-aineistoa, Suomen Pankin arvopaperiaineistoa ja Työeläkevakuuttajien (TELA) sijoitusseurantakyselyä.

Yhteenvetoprosessi

Rahoitustilinpito on tasapainotettu tilastojärjestelmä, joten sektorikohtaiset lähdetiedot täytyy sovittaa yhteen. Yhteensovitus tehdään vastinsektoreittain vaade vaateelta niin, että kullekin sektorin saamis- ja velkaerälle löytyy vastinkirjaus toisen sektorin saamisissa/veloissa. Poikkeavat tiedot arvioidaan ja sovitetaan yhteen. Lähdeaineisto analysoidaan samalla tarkasti ja mahdolliset yhteensopimattomuudet tulevat esiin. Lopullisen tiedon valinnassa painotetaan luotettavuutta ja systemaattista tietolähteiden käyttöä sekä sektorin rahoitustaseen kokonaisuutta (rahoitusvarojen tai velkojen yhteissummaa). Yhteenvedossa osa tiedoista, joille ei ole suoraa tietolähdettä, lasketaan vastinsektoritietojen perusteella. Esimerkiksi suuri osa kotitaloussektorin tiedoista perustuu vastinsektoritietoihin.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Täten lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Koska lähdetilastoja on erityyppisiä, epävarmuustekijöitäkin on monenlaisia.

Oman haasteensa rahoitustilinpidon laadintaan tuovat lähdetilastojen poikkeamat kansantalouden tilinpidon määritelmistä. Poikkeamat koskevat etenkin rahoitusvarojen arvostusperiaatetta sekä vaateiden ja tilastoyksikköjen luokituksia. Rahoitustaloustoimista (virroista) on lisäksi joissain aineistoissa vain niukasti tietoa, jolloin tietoa on estimoitava esimerkiksi taseiden muutoksen avulla.

Yhteenvetoprosessissa sektorikohtaiset tiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi. Prosessissa arvioidaan vaihtoehtoisten tietolähteiden luotettavuutta. Näin voidaan hallita epävarmuustekijöitä ja paljastaa virhelähteitä. Yhteenveto onkin keskeisessä roolissa tilaston luotettavuuden kannalta.

Yksi keino arvioida rahoitustilinpidon tarkkuutta on tarkastella rahoitustilejä suhteessa kansantalouden reaalitylinpidon kirjauksiin. Nettoluotonanto on (reaali-)sektoritilien tasapainoerä, jonka tulee täsmätä rahoitustilien sisältämään nettorahoitustaloustoimet-erään. Poikkeamaa kutsutaan tilastolliseksi eroksi, jota voidaan tarkastella sektorikohtaisesti. Monissa muissa maissa tilastollista eroa ei näytetä lainkaan, vaan tilit tasapainotetaan.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus

Rahoitustilinpidoon neljännesvuositiedot julkaistaan noin kolmen kuukauden viiveellä. Rahoitustilinpidoon vuositiedot julkaistaan noin 9 kuukauden viiveellä syyskuussa. Vuositietojen laadinnan aikaan on edellisvuoden osalta käytettävissä kattavammat lähteet kuin neljännesvuositietoja aiemmin laadittaessa. Menetelmämuutoksista yms. johtuvia aikasarjajorjauksia tehdään tarvittaessa pitkällekin taaksepäin ja niistä johtuen luvut voivat muuttua merkittävästi. Tilastokeskuksen seuraavien julkistusten tarkat julkistamispäivät löytyvät tämän sivuston kohdasta Tulevat julkistukset.

5. Tietojen saatavuus

Rahoitustilinpito julkaistaan viisi kertaa vuodessa Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Neljännesvuosittaiset aikasarjat ovat saatavilla verkkosivuilla vuoden 1997 viimeisestä neljänneksestä alkaen. EKT2010 mukaiset vuosisarjat ovat saatavilla vuodesta 1995 alkaen. Vuosilta 1970-1994 on saatavissa vuositasoisia tasesarjoja, jotka eivät ole EKT2010 mukaisia.

Euroopan keskuspankki julkaisee neljänneksittäin kansallisiin rahoitustilinpitoihin pohjautuvan euroalueen rahoitustilinpidoon sekä kansallisia rahoitustilinpidoon tietoja omilla verkkosivuillaan.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidoon vuodesta 1995 alkavien aikasarjojen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Vapaaehtoiset eläkerahastot siirrettiin työeläkelaitoksista vakuutuslaitoksiin vuodesta 2000 alkaen, mikä tuo katkoksen aikasarjoihin. Tietolähteiden muutokset voivat myös vaikuttaa tietojen vertailtavuuteen. Esimerkiksi yrityssektorin laskentaan käytetyt tietolähteet ovat tulleet kattavammiksi matkan varrella.

Vuosien 1970-1994 tase-aikasarjat poikkeavat EKT2010:n mukaisista aikasarjoista merkittävästi kattavuuden, yksiköiden luokittelun, varojen arvostuksen sekä laadintamenetelmien osalta. Tärkeimmät poikkeamat ovat:

- Henki- ja eläkevakuutusäästöjä ja muita vakuutusvaroja ei ole tilastoitu rahoitusvaroina
- Johdannaisia ei ole tilastoitu rahoitusvaroina
- Osakkeet ja muut arvopaperit on arvostettu pääsääntöisesti nimellisarvoon tai muuhun kirjanpitoarvoon.
- Osakkeiden ja osuuksien osalta kattavuus on puutteellinen
- Muihin saamisiin ja velkoihin (AF.8) on luettu eriä, joita ei ole voitu kohdentaa muihin vaateisiin
- Työeläkelaitokset on luokiteltu vakuutuslaitoksiin (S.128)
- Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt sisältyvät yrityssektoriin (S.11)
- Sektori S124+S125+S126 sisältää myös muut luottolaitokset kuin pankit.
- Vuosina 1970-1975 valtion liikelaitokset sisältyvät valtiosektoriin
- Kotitalouksien ja yritysten tiedot perustuvat osittain arvioihin
- Yrityssektorin sisäisten saamisten ja velkojen kattavuus on puutteellinen

7. Eheys ja yhtenäisyys

Rahoitustilinpidoon neljännesvuositiedot ja vuositiedot laaditaan samassa prosessissa ja ne ovat keskenään täysin yhtenevät.

Tilastokeskus laatii ja julkaisee julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoa neljännesvuosittain kolmen kuukauden viiveellä. Myös Rahoitustilinpitotilasto sisältää julkisyhteisöjen tiedot ja ne ovat täysin yhtenevät julkisyhteisöjen rahoitustilinpidoon tietojen kanssa. Tilastojen julkaisutarkkuus ei kuitenkaan kaikilta osin ole sama, vaan julkisyhteisöjen rahoitustilinpito esittää julkisyhteisöjen tiedot tarkemmalla tasolla kuin rahoitustilinpito. Rahoitustilinpito koostuu monien eri lähdetilastojen tiedoista. Käsitteelliset poikkeamat ja tasapainotus aiheuttavat sen, ettei tilasto ole kaikilta osin täysin yhtenevä lähdetilastojen kanssa. Tietojen vertaaminen lähdetilastojen tietoihin ei myöskään näistä syistä aina ole mielekästä.

Rahoitustilinpito koostuu monien eri lähdetilastojen tiedoista. Käsitteelliset poikkeamat ja tasapainotus aiheuttavat sen, ettei tilasto ole kaikilta osin täysin yhtenevä lähdetilastojen kanssa. Tietojen vertaaminen lähdetilastojen tietoihin ei myöskään näistä syistä aina ole mielekästä.

Lisätietoja

Saara Roine 029 551 2922

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

rahoitus.tilinpito@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Rahoitustilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-4886 (pdf)